

Hjørring den 14. februar 2018

Danmarks Naturfredningsforenings uddybende bemærkninger til klage over lokalplan 107.1140-L06 og kommuneplantillæg nr. 9 for boligområde ved Skagensvej/Golfparken i Hjørring

I Hjørring Kommunes bemærkninger til klage over **lokalplan 107.1140-L06 og kommuneplantillæg nr. 9 for boligområde ved Skagensvej/Golfparken i Hjørring** anvendes der som argumentation for en manglende grundvandsredegørelse, at Staten i 2016 har ændret administrationspraksis, således at boliger ikke længere anses for at udgøre en risiko for forurening af grundvandsressourcen.

I vores oprindelige klage over lokalplanen og kommuneplantillægget henviste vi til **Vejledning om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplunde til almene vandforsyninger uden for disse**¹ udgivet af Styrelsen for Vand - og Naturforvaltning i 2016, og heri hedder det blandt andet:

*"Herudover betyder ændringer af regler om privates pesticidanvendelse, at **regelret anvendelse af pesticider i villahaver** (vores fremhævning) generelt ikke vurderes at udgøre en væsentlig fare for forurening af grundvandet. Dermed er boliger ikke længere en arealanvendelse, som **automatisk** udløser krav til kommunerne om grundvandsredegørelse."*

I og med at vejledningen benytter vendingen "automatisk" må det efter DN's opfattelse betyde, at der skal foretages en reel vurdering af nødvendigheden af en konkret grundvandsredegørelse for det pågældende areal. Vi fortolker vejledningen således, at der i de tilfælde, hvor der i øvrigt ikke er skærpende omstændigheder til stede, ikke længere er krav til en grundvandsredegørelse til kommunen. Det er imidlertid ikke tilfældet i denne sag, hvor der netop er tale om meget sårbare grundvandsressurser, idet arealerne er udpeget som nitratfølsomme.

Efter Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse fritager denne vejledning således ikke kommunerne for at foretage en grundvandsteknisk undersøgelse, der ud fra den konkrete geologi og strømningsforhold afdækker trusselsbilledet for grundvandsressourcen, hvis der ønskes gennemført planlægning af byudvikling i et OSD område.

Det forhold, at Hjørring Kommune gennem hele planprocessen og nu også i kommentarerne til vores klage udelukkende henviser til en generel tolkning af Statens udmelding vedrørende risikoen ved regelret anvendelse af pesticider, vidner om, at der ikke er foretaget en faglig vurdering af mulige risici for forurening af grundvandsressourcen.

Danmarks Naturfredningsforening er af den opfattelse, at det i medfør af Vandforsyningsloven påhviler Hjørring kommune at fremlægge dokumentation for, at det planlagte boligområde hævet over enhver tvivl ikke vil udgøre en risiko for grundvandsressourcen.

Vejledningen fra Staten refererer kun til, at regelret anvendelse af pesticider i villahaver generelt ikke vurderes at udgøre en risiko. Vi må her antage, at der sigtes til en anvendelse af de enkelte produkter til bekæmpelse af plantevækst ud fra producenternes anvisninger og hensig-

¹ http://mst.dk/media/114969/pdf_-vejledning-om-krav-til-kommuneplanlaegning-inden-for-omraader-med-saerlige-drikkevandsinteresser-og-indvindingsoplunde-til-almene-vandforsyninger.pdf

ter med anvendelse på områder med en rodzone, der er i stand til at absorbere det pågældende pesticid.

Som angivet i vores oprindelige klage er der imidlertid ofte tale om anvendelse af pesticider udenfor en absorberende rodzone, og i det konkrete boligområde er der desuden krav om etablering af forsinkelsesbassin til opsamling af overfladevand, hvorved der efter vores opfattelse er en øget risiko for opkoncentrering af miljøfremmede stoffer, der på grund af en høj grundvandsstand kan forurene grundvandsressourcen.

I Hjørring Kommunes bemærkninger tages den manglende indsigelse fra Statens side til indtægt for en accept af den manglende grundvandsredegørelse. Det er efter Danmarks Naturfredningsforening opfattelse forkert. At Hjørring Kommune ved offentliggørelsen af lokalplanforslaget med tilhørende kommuneplantillæg har vurderet planforslaget som en lille ændring med kun 4 ugers høringsfrist, øger efter vores opfattelse risikoen for, at planforslagene fra Statens side ikke screenes som forslag, der kan indeholde potentiale for indsigelse.

Hjørring Kommune nævner i deres bemærkninger til klagen, at der er planer om at foretage en revidering af indsatsplanen, der i sin nuværende udformning ikke tillader byudvikling i det pågældende OSD område. Hjørring Kommune kan efter Danmarks Naturfredningsforenings opfattelse ikke med rimelighed anvende en mulig fremtidig revision af en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse som en legitimering af en nuværende konflikt mellem et kommuneplantillæg og en gældende indsatsplan for grundvandsbeskyttelse. Processen omkring udformning og revidering af indsatsplaner giver forskellige interessenter muligheder for indsigelser, og det kan derfor ikke på forhånd med sikkerhed siges, hvorledes en revideret indsatsplan vil forholde sig til byudvikling i indvindingsområderne.

Hjørring kommune nævner i deres kommentar til klagen, at revisionen af indsatsplanen afventer en afklaring af Hjørring kommunes fremtidige vandforsyning. Vi skal her henlede opmærksomheden på, at Hjørring kommune i forbindelse med en betinget tilladelse til udvidet vandbehandling fra Bagterp Vandværk har stillet som betingelse, at der af Hjørring Vandselskab udarbejdes en handleplan, der blandt andet skal indeholde:

"Hjørring Vandselskab skal fortsat have fokus på grundvandsbeskyttelse på de kildepladser som selskabet råder over".

Det faktum, at lokalplanområdet er beliggende over en vigtig og geologisk dårligt beskyttet kildeplads er efter vores opfattelse i klar modstrid med denne betingelse.

I "Vejledning om krav til kommuneplanlægning inden for områder med særlige drikkevandsinteresser og indvindingsoplande til almene vandforsyninger uden for disse"², udgivet af Styrelsen for Vand - og Naturforvaltning i 2016, hedder det blandt andet (som citeret ovenfor):

*"Herudover betyder ændringer af regler om privates pesticidanvendelse, at **regulret anvendelse af pesticider i villahaver** (vores fremhævnings) generelt ikke vurderes at udgøre en væsentlig fare for forurening af grundvandet. Dermed er boliger ikke længere en arealanvendelse, som **automatisk** (vores fremhævnings) udløser krav til kommunerne om grundvandsredegørelse."*

Det er korrekt, at der ikke er en større risiko for udvaskning af pesticidrester, når man anvender pesticider på jord i villahaver med en biologisk aktiv rodzone, hvis man overholder samme regler for udsprøjtning som i landbrug, dvs. dosering, tidsmæssige begrænsninger etc.

Der er imidlertid en anvendelse som IKKE fremgår af sætningen fra Vejledningen: Alle pesticider i Danmark er godkendt på grundlag af forsøg der bygger på, at pesticiderne anvendes på afgrøder på jorde med en biologisk aktiv rodzone, hvor stort set hele den udsprøjtede pesticidmængde omsættes.

---

² http://mst.dk/media/114969/pdf_-vejledning-om-krav-til-kommuneplanlaegning-inden-for-omraader-med-saerlige-drikkevandsinteresser-og-indvindingsoplande-til-almene-vandforsyninger.pdf

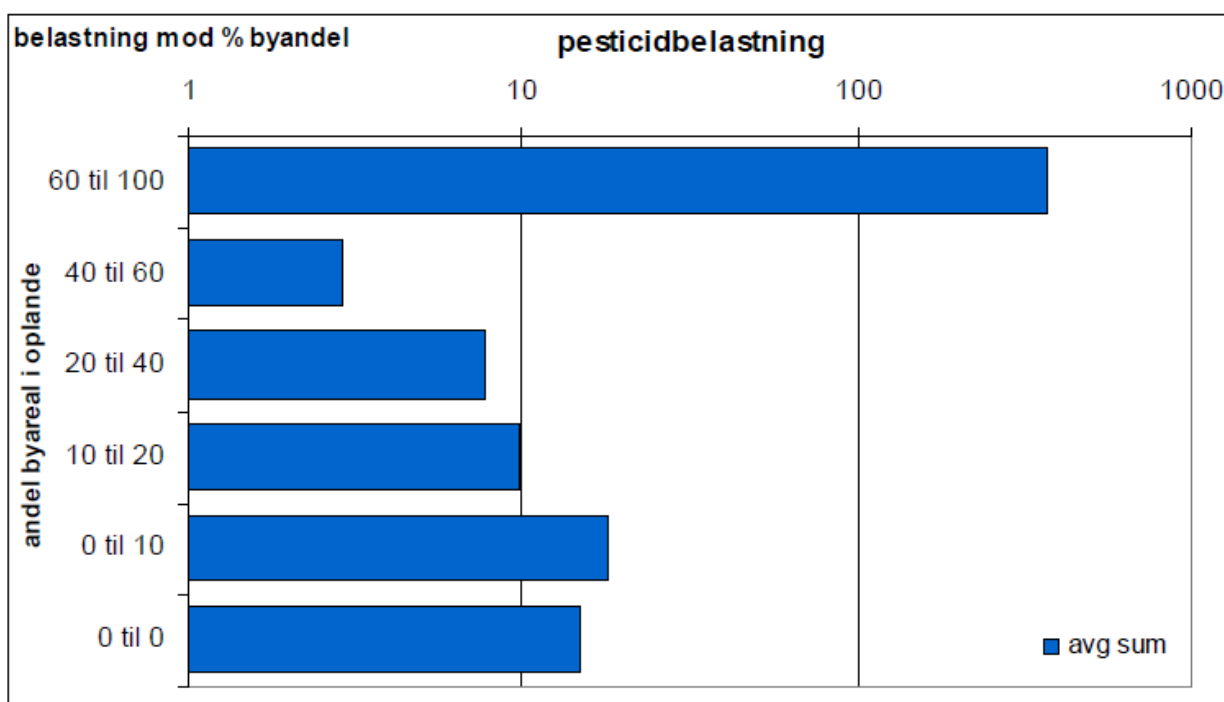
Imidlertid er der i alle byområder store befæstede arealer, hvor der er lagt sten og fliser ovenpå stabilgrus der igen er lagt på råjord, efter rodzonen er fjernet. Rodzonen fjernes altid for at undgå sætninger, når det organiske stof omsættes.

I sådanne områder vil der ikke finde en binding af pesticider eller disses nedbrydningsprodukter til jordens indhold af organiske stoffer, og der vil kun forekomme en minimal bakteriel omsætning af pesticiderne, fordi antallet af bakterier er meget lille i råjord.

Af vedlagte GEUS-NOTAT nr.: 05-VA-09-02 fremgår at:

“En væsentlig problemstilling er befæstede arealer, hvor GEUS vurderer der er en særlig risiko i forhold til grundvandet. Imidlertid skal det understreges at de foreliggende undersøgelser af transport og omsætning af pesticider på befæstede arealer er få og ikke særligt omfattende. Der eksisterer en uenighed om risikoen ved anvendelse af pesticider på befæstede arealer mellem GEUS og Miljøstyrelsen. GEUS vil i den forbindelse pege på behovet for at der igangsættes mere omfattende og tilbundsående undersøgelser af problemstillingen.”

Af notatet fremgår desuden, at de koncentrationer der findes i oplande under byområder i langt højere grad er belastet med pesticider end f.eks. landbrugsområder, se figur 1, hvor andelen af byområder er vist i forhold til pesticidbelastningen.

Figur 1 Pesticidbelastning i oplande med forskellig andel bymæssig bebyggelse. Grundvandsovervågningen. Bemærk at tallene for 60 til 100 % byareal kun repræsenterer 4 oplande – se også figur 3 hvor det fremgår at kun et af de fire har sumkoncentrationer over 1000. (fra side 3 i notat)

Af det vedhæftede “GEUS-NOTAT nr.: 05-VA-11-09, Arealanvendelse ved GRUMO boringer analyseret for pesticider”, fremgår, at det godkendte pesticid, glyphosat, der er tilladt til brug på befæstede arealer findes i samme eller større omfang under byarealer sammenholdt med landbrugsarealer, se side 34.

Af GEUS-NOTAT nr.: 05-VA-09-02, side 12, fremgår

“Ved mindre vejanlæg vil regnvandet normalt infiltreres langs vejkanterne. I sandede områder til de underliggende vandførende lag og i lerede områder primært til dræn eller grøfter. Da der er tale om nedsivning af regnvand, der opsamles

fra relativt store impermeable arealer, vil der under visse forhold kunne ske en mættet lodret strømning, når infiltrationen sker fra vejkanter, drængrøfter og drænbrønde.

Opbygningen af arealer, der skal anvendes til stier, terrasser, fortove, indkørsler samt mindre bi- og villaveje, vil i princippet være den samme uanset hvilken belægning, der anvendes. Forskellen er alene de enkelte slid- og bærelags tykkelse. Fælles er, at muldlaget (den biologisk aktive rodzone) afrømmes, at der lægges et bundsikringslag, som er drænende, dernæst et bærelag og et tyndt afretningslag inden selve belægningen.

Det centrale i denne sammenhæng er bærelaget, der opbygges af kompakteret stabilgrus. Stabilgrus har efter kompaktering en meget lav permeabilitet og virker derfor vandstandsende. Stabilgrus fra

doseringsanlæg skal opfylde materialekrav indeholdt i Dansk Standard 401, hvor det fremgår, at stabilgrus er et usorteret sediment (0-32 mm), der højst må indeholde 10 % silt og ler, mens sand-fraktionen mindst skal være 34%.

Større vejanlæg bygget på lerede sedimenter vil ofte være etableret med et drænsystem eller anden opsamling af overfladevand. Dette drænvand afledes oftest til vandløb og åer, og et eventuelt pesticidindhold der stammer fra sprøjtning af vejkanter vil derfor formodentlig ikke i større omfang præge det lokale grundvands kvalitet, men overfladevandets, med mindre der er opbygget faskiner til infiltration af vejvand.

Transport af pesticider i vand, der strømmer fra behandlede befæstede arealer beliggende i sandede områder må antages at infiltreres fra kanterne direkte til de underliggende sedimenter. Herfra sker den videre transport mod de underliggende grundvandsmagasiner via en umættet zone af varierende tykkelse."

Danmarks Naturfredningsforening fastholder derfor, at det vil være behæftet med betydelig risiko for pesticidforurening af sårbare grundvandsmagasiner, at tillade bymæssig bebyggelse med befæstede arealer, der behandles med pesticider, særligt fordi at der vil ske en kortslutning af normalt langsom nedsivning gennem en biologisk aktiv rodzone, hvor pesticiderne omsættes eller sorberes.

Afslutningsvis skal vi understrege, at vi opfatter Hjørring Kommunes godkendelse af lokalplanforslaget med tilhørende kommuneplantillæg på det pågældende grundlag som principiel. Vi anser risikoen for præcedens for at være overhængende, for der vil reelt ikke være mulighed for fremover at afvise et krav om byudvikling i OSD områder med henvisning til grundvandsbeskyttelse.

Med Venlig hilsen

Jørgen Jørgensen

Danmarks Naturfredningsforening, Hjørring